

DZIENNIK

ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO

Przedpłata miesięczna 6000.— Mk

Redakcja i Administracja przy ul. Ciężarowej l. 18

Ogłoszenia w dług taryfy.

Rok I

Cieszyn, piątek 16 marca 1923

Nr. 13.

Miasta giną!

Cieszyn, 15 marca.

Całe polskie społeczeństwo gnie się pod ciężarem drożyzny — tego koniecznego wprowadzenia wyniku poderwania gospodarczej równowagi światowej skutkiem ostatniej wojny, ale znakomicie pogorszonej jeszcze w Polsce półściem zgołąną drogą najniższego oporu: bicia coraz nowych, za to coraz wodnistych miliardów, zamiast uciążliwszego chwilowo, lecz zbawczego zaciśnięcia pasa, obciążenia wydatków i ograniczenia ich do rozmiaru, możliwego do pokrycia zwyczajnymi dochodami...

O ile jednak w 80-ciu niemal procentach wiejska rolnicza ludność wystarcza samej sobie, gdyż praca na roli daje przynajmniej nagły byt, a nawet nadwyżki i pewną względną zażyłość — o tyle mieszkańcy miast, skazani przeważnie na życie z wypłat markami, staczają się coraz głębiej na dno bezwzględnej nędzy. Grozi Polsce nie na żarty schłopienie, jeśli nie stopniowo miasta, porozłączą się po wsiach, si stopniowo miasta, porozłączą się po wsiach, jak stało się to w Rosji, a miejsce ginącej oświeconej warstwy zajmą waluciarze, pośrednicy, nowobogaccy i przeróżne paskarskie pasorzyty — jak w bolszewii...

Samobójcze czteroletnie stosowanie lewicowych, radykalnych pomysłów przez dotychczasowe rządy zniszczyć więc musi, o ile nie zostanie usunięte, podstawy wprost naszego niepodległego bytu — dziś zaś już gubi miasta, bez których, bądź co bądź, nie do pomyślenia jest prawidłowy rozwój społeczeństw.

Polskie miasta zdane są na pastwę przypadku. Odebrano im możność samorządnego zapewnienia kas własnymi dochodami, odebrano możność pokrycia koniecznych wydatków dochodami, nie dając, co gorsza, nawet tej oszczędzającej co prawda tylko namiastki, jaką pomaga sobie z biedą, by ostatecznie całkiem w biedzie ugrzęznąć, państwo, t. j. tłoczni drukarskiej i możliwości bicia „pieniędzy“. Nie mogą też miasta uzyskać pożyczek, że dochodzi do wstrzymania wypłat miejskim urzędnikom, do zamykania miejskich przedsiębiorstw, szpitali...

Nawet szpitali!.. W tych dniach zamknięto ich kilka w Warszawie z powodu braku żywności, opału, lekarstw. Zamknięto jako pierwszy szpital św. Łazarza dla zaraźliwie chorych tak, że, jak ze zgrozą donoszą pisma, rozeszło się po mieście 250 kobiet, zarażonych wenerycznymi chorobami i kilkadziesiąt osób, chorych na wściekliznę... A do tego samego dojdzie wszędzie indziej. We wszystkich miastach po prostu na śmierć głodową skazane zostają tysiące miejskich robotników, urzędników i ich rodzin. Olbrzymimi krokami idziemy ku nieśczęściu...

Rozpaczliwy ten stan rzeczy nieraz już oświetlono w pismach, w sejmie — bez skutku! Ubiegłej niedzieli zebrał się w Krakowie przedstawiciele 28 miast i miasteczek Małopolski i Śląska Cieszyńskiego. Zjazd ten to jeden wielki krzyk oskarżenia przeciw dotychczasowej gospodarce finansowej państwa; łączności gminnej skarbowości z fatalnym skarbowym systemem państwa. Liczni mówcy stwierdzili zbliża-

nie się katastrofy i zaznaczyli, że jeżeli rząd nie pośpieszy z natychmiastową pomocą miastom — to tak członkowie Rad miejskich, jak i członkowie zarządów złożą mandaty. Uchwalono szereg rezolucyj, m. in. o natychmiastowe wydanie przez rząd ustawy, zezwalającej miastom pobierać z początkiem każdego roku na poczet podatków kwoty tytułem podatku za rok ubiegły ustalono z tem, że obliczenie definitywne nastąpi w ciągu roku po wymierzeniu podatku na rok bieżący, wniosek o natychmia-

stowe ratalne pożyczki na pokrycie bieżących wydatków i t. d.

Pomoc przyjąć musi natychmiast, pomoc doraźna. Wszelkie jednak „pomoc“ okazać się muszą jedynie tylko łataniem starzyzny starzyzną, t. j. syzyfową robotą aż do tej chwili, gdy społeczeństwo zmusi klójące się stronnictwo do zgodnego przystąpienia do zasadniczej, istotnej naprawy od podstaw, do ustalenia wartości marki zapomocą zrównania podatkami i za graniczną pożyczką dochodów z rozchodem.

Przegląd polityczny.

Wilno Polsce przyznane. Według urzędowych wiadomości z Paryża, przyznała konferencja ambasadorów Wilno z obszarem Polsce. Równocześnie zatwierdzoną została regulacja granic między Polską a Rosją.

Pomyślna decyzja dla Polski w sprawie Jaworzyny. „Narodni Demokraci“ donosi z dobruze poinformowanego źródła, że w Paryżu zapadła decyzja w sprawie Jaworzyny po myśli żądań Polski.

Sejm w obronie aresztowanych przez bolszewików księży. Z Warszawy donoszą: Posłanka Puzyniaka zgłosiła nagły wniosek w sprawie aresztowania przez rząd sowiecki arcybiskupa Cieplaka i 14 księży katolickich. Dnia 10 bm. — mówi we wniosku — aresztowani zostali w Moskwie arcybiskup Cieplak i księża polscy: Melecki, Budkiewicz, Wasilewski, Janikowicz, Eismond, Jurewicz, Matulanis, Chotkiewicz, Iwanow, Fedorow, Rutkowski, Szarnas, Granketis i Trulko. Wszyscy wymienieni zostali za pełnienie swoich obowiązków kapłanów oskarżeni z art. 63 i 119 sowieckiego kodeksu karnego i grozi im wobec tego kara śmierci, a w najlepszym razie trzechletnie więzienie izolacyjne. Obowiązkiem Rzeczypospolitej jest okazanie pomocy i opieki kapłanom katolickim, ofiarom nietolerancji Rad sowieckich. Rząd polski powinien dolożyć wszelkich starań, ażeby niewinnie więzionym kapłanom przywrócić wolność i bezpieczeństwo. Wobec tego wysoki Sejm uchwalic raczy: „Wzywa się rząd, aby po porozumieniu się ze Stolicą Apostolską poczynił wszelkie możliwe kroki, celem zwolnienia aresztowanych przez władze sowieckie w Moskwie arcyb. Cieplaka i 14 księży katolickich. Wobec nagłości sprawy podpisani proszą o wniesienie do porządku dziennego wniosku na dzisiejszem posiedzeniu Sejmu“. Z powodu spóźnionej pory sprawa nie była traktowana.

Związek Polaków w Niemczech. W dniu 19 lutego powstał w Niemczech związek Polaków, który ma za zadanie obronę praw Polaków, obywateli niemieckich, na podstawie ustawy o mniejszościach. Dziś związek ten ogłosił odezwę, w której między innemi czytamy: „My Polacy, którzyśmy pozostali w Niemczech musimy złączyć się do wspólnej pracy, jeżeli nie chcemy utracić wiary naszej ojczyźnie i naszego języka polskiego, naszej kultury rodzimej. Żyjemy wśród obcych i nie mamy tego poparcia, które przysługuje naszym rodakom, zamieszkałym w

Polsce pod rządami polskimi. Rząd niemiecki powinien nam przyznać prawa mniejszości narodowych takie, jakie już zostały przyznane mniejszości niemieckiej w Polsce. Potrzeba, aby rząd niemiecki określił dokładnie prawa języka polskiego w szkołach rządowych wogóle we wszystkich dziedzinach naszego życia. Jeżeli chcemy faktycznie prawa uzyskać, jeżeli chcemy przeprowadzić przy wyborach naszych posłów, którzyby bronili naszych interesów w sejmie i w parlamencie, jeżeli chcemy utrzymać łączność między rozrzuconymi po całym państwie rodakami, przystąpić musimy wszyscy do nowo utworzonego Związku Polaków w Niemczech.

Sprawa tronu węgierskiego. Z Budapesztu donoszą: Minister oświaty, hr. Klebersberg, przemawiając na zebraniu publicznym, poruszył, m. in. sprawę tronu węgierskiego. Zaznaczył on, iż przywrócenie dynastji Habsburgów doprowadziłoby niewątpliwie do katastrofy, gdyż Węgry dzisiejsze nie byłyby w możności, oprzeć się skoncentrowanemu atakowi sąsiadów, którzy nie tolerowałiby powrotu Habsburgów. Nie można również nawet myśleć o stosowaniu prawa wolnej akcji, ponieważ w błędzie są ci, którzy dopatrują się w tem jedynie wewnętrznej sprawy Węgier, przeciwnie, jest to kwestja o znaczeniu ogólnie-europejskiem.

Wojciech hr. Apponyi, który bawił przez trzy tygodnie w San Sebastian u byłej królowej Zyty, po powrocie do Budapesztu oświadczył wobec dziennikarzy, że podróż jego nie miała bynajmniej celów politycznych. Wiadomości, rozpowszechniane przez prasę zagraniczną, jakoby królowa miała zamiar wydać manifest do narodu węgierskiego, są zupełnie niezgodne z prawdą. W danej chwili, oświadczył Apponyi, wszelka akcja legitymistyczna byłaby nie na czasie.

Obrady w Brukseli nad okupacją w zagłębiu Ruhry. Paryskie wydanie „Daily Mail“ twierdzi, że w niedalekiej przyszłości rozpoczyna się bezpośrednie rokowania z Niemcami i że w Brukseli mają być ustalone najważniejsze punkty co do tych rokowań. Francja i Belgja nie zrezygnują wprawdzie ze swych pretensyj, ale nadadzą im inną zupełnie i łagodniejszą formę. Pierwszym warunkiem bezpośrednich rokowań ma być uznanie przez Niemcy, że okupacja zagłębia Ruhry jest zupełnie prawnym zarządzeniem w myśl traktatu wersalskiego. Ponadto będą musiały Niemcy uznać, że obecna akcja nie jest akcją nieprzyjacielską. O ileby Niemcy warunki te przyjęli i uznały, ma Francja i Belgja przystąpić natychmiast do ustalenia moralizatorjum, oraz do oznaczenia warunków płatności.

Francja i Belgia domagają się jedynie sum, które potrzebują do przeprowadzenia swych rządzeń repatriacyjnych, a Anglia otrzymałaby sumę, która jej jest potrzebna do spłacenia długu Ameryce. Ogółem musiałyby Niemcy spłacać rocznie dwa i pół miljarde marek złotych w przeciągu 30 do 35 lat.

Z Berlina donoszą: Według wiadomości nadeszłych tu z Paryża i Londynu wyrażają przypuszczenie, że niedługo rozpoczną się rokowania między Niemcami a sprzymierzonymi w sprawie ustalenia wysokości odszkodowań. W kołach politycznych sądzą, że Niemcy mogą zapłacić w przeciągu najbliższych 35 lat po 2 i pół miljarde marek rocznie. W każdym razie Francja zatrzymałaby tytułem zastawu zagłębie Ruhry, a międzysojusznicza komisja kontrolna miałaby wziąć pod swój nadzór kolej w okupowanym obszarze. Jak donoszą z Londynu omawiano tam żywo w kołach politycznych przypuszczalne propozycje, które rząd niemiecki pragnie przedłożyć, a według których wyraża gotowość zapłacenia 30 miliardów marek złotych jako ostateczne załatwienie odszkodowań.

—:—:—

Choroba Lenina. Z Moskwy donoszą: Dnia 12 bm. ukazał się nadzwyczajny dodatek „Prawdy“ z biuletynem o stanie zdrowia Lenina. Pierwszy raz władze sowieckie urzędowo stwierdzają, że stan zdrowia Lenina jest bardzo ciężki. W biuletynie podpisanym przez doktorów Minkowskiego, Foerstera i Krammera stwierdza się, iż w ostatnich dniach nastąpiło znaczne pogorszenie: prawa ręka i noga są sparaliżowane. Biuletyn o stanie zdrowia będzie ogłaszany codziennie. W Moskwie dodatek nadzwyczajny był rozchwytywany przez publiczność. Wrażenie ogromne. Panuje powszechne przekonanie, że Lenin nie żyje już i że władze sowieckie pragną przygotować ludność do tej wiadomości.

—:—:—

Zbrojenie się Rosji. „Daily News“ donoszą z Rygi: Niemieccy rzeczoznawcy organizują w szybkim tempie wielkie fabryki amunicji w Rosji. Fabryka amunicji w Sostorocku koło Petersburga, zatrudnia obecnie 20.000 ludzi, także w Brinsku uruchomiono wielką fabrykę. Fabryki te wyrabiają prócz ciężkiej i lżejszej amunicji, także aeroplany i tanki. Również w chemicznych laboratoriach trwa energiczna praca. Niemieccy chemicy ukończyli właśnie nowe eksperymenty z materiałami wybuchowymi i gazami trującymi. Eksperymenty te wszystkie się udały. Nowe wynalazki w tej dziedzinie mają przewyższać wszystko do tej pory na tym polu osiągnięte.

—:—:—

Sprawy wojskowe.

Dymisia marszałka Piłsudskiego cofnięta. Pomiędzy szefem sztabu generalnego marszałkiem Piłsudskim i ministrem spraw wojskowych gen. Sosnkowskim z jednej strony, a prezesem rady ministr. Sikorskim, miały miejsce bardzo poważne nieporozumienia, w sprawie ustawowego określenia kompetencji szefa sztabu generalnego.

Marszałek Piłsudski i gen. Sosnkowski starali się szefowi sztabu generalnego nadać szczególne uprawnienia i usunąć go z odpowiedzialności ministra spraw wojskowych. Prez. min. Sikorski natomiast poparty zdaniem innych członków rządu stanowczo się temu sprzeciwił i ostatecznie zasadę swoją przeprowadził.

Wynikiem tego była ogłoszona w piątek, 9 marca dymisia szefa sztabu generalnego, która jednak ostatecznie została cofnięta.

—:—:—

Rusini w armii polskiej. Przywódca klubu Chłiborobów, ks. Ilkow odwiedził rozmieszczone w okolicach Warszawy formacje wojskowe, do których wcielono rekrutów ruskich ze wsch. Małopolski. Ksiądz Ilkow odniósł wrażenie, że żołnierze dobrze odziani i obuci są weseli i zadowoleni. Ksiądz Ilkow zwrócił uwagę na fakt, że rekruci grecko-katolicy są prowadzeni na nabożeństwa do cerkwi prawosławnych, do tychczas bowiem w W. P. niema kapłanów tego obrządku, co w danym wypadku źle świadczy o opiece duchownej konsystorza grecko-katol., a nie rządu.

—:—:—

Zwolnienie służących w wojsku ponad dwa lata. Poseł Pieniążek otrzymał z min. spraw wewn. powiadomienie, że na skutek jego przedstawienia, min. wydało okólnik, według którego wszystkie osoby, które służyły w jakiegokolwiek kategorii zbrojnej wraz z batalionami celnymi ponad dwa lata, mają być natychmiast zwolnione. Interwencja p. Pieniążka wywołana została wypadkami, w których zwłaszcza w batalionach celnych służyło 3 do 7 lat bez przerwy. W samej Małopolsce było takich żołnierzy około 1500. Reklamacje interesowanych zostały bezzwłocznie uwzględnione w drodze służbowej.

Wiadomości miejscowe i zamiejscowe.

Odczyt. W sobotę, dnia 17 bm. o godz. 6-tej wygłoszony zostanie w sali I roku na Sokołowicach staraniem Zarządu Bratniej Pomocy Słuchaczy Akademii Rolniczej odczyt przez prof. dra K. Simma na temat „Jak owady się rozmnażają. Całkowity dochód przeznaczony na Bratnią Pomoc Akademii Rolniczej. Bilety do nabycia na miejscu po 1000 mk i po 300 dla uczącej się młodzieży.

Towarzystwo zwalczania gruźlicy w Cieszyźnie odbyło w ubiegłą sobotę walne zgromadzenie, na którym Zarząd Towarzystwa składał sprawozdanie z czynności za rok ubiegły. Przewodniczący Towarzystwa, Dyrektor Kaute, podniósł w swym przemówieniu niezmiernie duże i cenne zasługi Dr. Karella, który swą ofiarną niespożytą pracą potrafił mimo bardzo szczupłych środków materialnych, jakimi Towarzystwo rozporządza, utrzymać w opiece Towarzystwa 56 ubogich osób, dotkniętych chorobą gruźlicy. Z zestawienia rachunkowego, złożonego przez skarbnika Towarzystwa, starszego oficjale Żyłę, a zatwierdzonego przez komisję szkodującą, okazało się, że wydatki wynosiły 1.371.466 mkp. podczas gdy przychodów było o 444.115 mkp. mniej. Ponieważ dochody składają się tylko z małych subwencji rządu. Wojewódzkiego i dobrowolnych datków członków, z których nieznaczna tylko część na przesłane czeki wkładki wpłaciła, przeto należy z uznaniem podnieść szczerobliwe datki, jakie Towarzystwo otrzymało ze strony fabryki skór S. Kohn, drukarni Prochaski i Machatschka i firmy „Rohri“, którym na tem miejscu Zarząd imieniem ubogich składa jak najszerzej podziękowanie. Nowo wybrany Wydział, uzupełniony osobami znanymi z uczuć humanitarnych i pracy zwraca się do społeczeństwa o wpłacanie na nadesłane czeki na cele Towarzystwa rocznych wkładek w kwocie najmniej 5000 mkp.

Ustalenie cen w markach polskich na Górnym Śląsku. Otrzymałmy następujące ogłoszenie: Przed wprowadzeniem marki polskiej jako równorzędnej środka płatniczego w górnośląskiej części Województwa Śląskiego odbył się z inicjatywy Województwa i Krajowej Komisji dla badania cen szereg konferencji przy współudziale przedstawicieli producentów, konsumentów i organizacji kupieckich. Na podstawie wyniku tych konferencji zostały przez Krajową Komisję badania cen ustalone cenniki dla artykułów codziennego zapotrzebowania w szczególności żywności i odzieży. Przy ustaleniu cen wzięto za podstawę z jednej strony ceny rynków polskich z uwzględnieniem kosztów transportowych, z drugiej strony stosunek marki polskiej od 1,50 - 1,75 do marki niemieckiej. Równocześnie odbyły się konferencje między Związkami pracodawców, na których ustalono taryfy zarobkowe w markach polskich według tych samych zasad a w szczególności w stosunku 100 mk niem. do 175 mk polskich, tak, że o jakimkolwiek uszczupleniu zarobków nie może być mowy, o ile ustalone ceny będą przestrzegane. Niestety z doniesień do Województwa okazuje się, że już w pierwszym dniu wprowadzenia marki polskiej nie wszędzie a w szczególności w handlu środkami spożywczymi nie przestrzegano cen wytycznych. Wobec tego Województwo zwraca się jeszcze raz z apelem do kupiectwa, aby przy sprzedaży stosowało się ściśle do ustalonych cen, w przeciwnym razie Władze wystąpią przeciwko nadużyciom z całą surowością. Usiłowania władz tylko wtenczas odniosą pożądany skutek, jeżeli społeczeństwo będzie współdziałało z Władzami, t. j. o wszel-

kich nadużyciach zawiadamiało natychmiast organy policyjne. Wojewoda.

Niedziela wielkanocna przypada w roku bieżącym na dzień 1 kwietnia, co nie zdarzyło się w obecnym stuleciu. Na tę samą datę jednak przypadnie jeszcze w ciągu bieżącego wieku niedziela wielkanocna w roku 1934, 1945 i 1956. W wieku 19 obchodzono pierwsze święto Wielkiejnocy dnia 1 kwietnia również 4 razy, a to w roku 1804, 1866, 1877 i 1888.

Rewizja u rzeźników cieszyńskich. Podczas gdy sklepy rzeźników są puste a ceny coraz idą w górę, znaleziono u kilku tutejszych rzeźników w lodowniach znaczne zapasy mięsa, które przez policję wojewódzką skonfiskowane zostały.

Koncert kandydatek seminarjum żeńskiego odbędzie się w sobotę, dnia 17 marca b. r. w sali gimnastycznej szk. Hassewicza w Cieszyźnie z następującym programem: Część I: 1. J. Hadyna: „Tempi passati“, Uwertura. (Orkiestra teatr.); 2. a) Maszyński: Werbownicy, b) Surzyński: Dumka. Chór żeński; 3. Reinhold: Impromptu cis-mol. Solo fortep. (Wanda Kiszówna); 4. J. H.: „W noc miesięczną“. Duet z akomp. orkiestry. (Kulińska, Kotzianówna); 5. Kołomann: Tańce węgierskie. Forte. na 4 ręce. (Galiczówna, Chromikówna); 6. a) Ovenberg: Medytacja, b) Trzcieniecki: Serenada, c) Eilenberg: Barkarola. Zespół kameralny uczeń i orkiestra. Część II: 7. a) Beethoven: Hymn do nocy, b) Moniuszko: Grajek. Chór żeński; 8. Liszt: Rapsodia węgierska Nr. II. Forte. (F. Tomankówna); 9. J. H.: a) Poszłabym ja..., b) „Maj“. Solo sopranowe z akomp. Forte. (M. Galiczówna); 10. Rubinstein: Taniec z pochodniami. (Forte. (Wanda Zajaczkówna); 11. Komzak: a) Bajka, b) Piosenka. Orkiestra smyczkowa; 12. Weber: Koncert fortep. C-dur z akomp. orkiestry (Wanda Piechaczówna). — Początek o godz. 7:45. Bilety w „Kresach“.

Projekt ograniczenia świąt. Z Warszawy donoszą: Ministerium pracy opracowuje projekt ustawy o świątach. Ustawa ta ma się rozciągać na wszystkie galezie pracy, z wyjątkiem rolnictwa i ma ograniczyć dotychczasową ilość dni świątecznych w roku z 20 na 13. Z tych 13 świąt dzień Nowego Roku, 3 Maja, Bożego Ciała, pierwszy dzień Bożego Narodzenia, pierwszy dzień Wielkiejnocy i Zielonych Świąt mają być uważane za specjalnie uroczyste, co do pozostałych świąt obowiązywać mają te same przepisy, co w niedzielę. Na szczególniejszą uwagę zasługuje zmiana, wprowadzona w projekcie ustawy, głosząca, że o ile schodzą się dwa lub 3 dni świąteczne, to w dni mniej uroczyste ministerium pracy może zezwolić na otwarcie niektórych sklepów spożywczych do godziny 10 przed południem, najwyżej przez 3 godziny. Dalej postanawia jeden z artykułów ustawy, że w województwach kresowych, gdzie ludność rzymskokatolicka nie stanowi większości ludności, powiatowe władze samorządowe, a w miastach wyznaczonych rady miejskie mogą zezwolić na otwieranie sklepów w dni świąteczne mniej uroczyste. Uchwała taka wymaga zatwierdzenia wojewody, od decyzji którego jest rekurs do ministerium pracy w porozumieniu z innemi ministrami.

Bandyci z teatru w Katowicach. P. A. T. donosi z Katowic: Życiu komisarza Barnerta, postrzelonego podczas walki z bandytami w Katowicach nie grozi żadne niebezpieczeństwo. Kułabowiem nie przebiła trzewi. Komisarz Barnert oświadczył przedstawicielowi PATA, iż wiadomości, jakie ukazały się w prasie, są nieścisłe. Jednym z zabitych bandytów był Swoboda, zaś drugiego zabitego jeszcze nie rozpoznano. Na niedzielne przedstawienie w teatrze niemieckim urządzono składkę na rzecz rodziny zastrzelonego urzędnika policyjnego Kurpasa. Zebrano 35.081 marek niemieckich i 88.212 marek polskich.

Z czeskiego Śląska.

Strajk górników.

W zagłębiu ostrawsko-karw. wybuchł strajk. Z ogólnej liczby 42.000 górników, oraz 3.400 robotników, zatrudnionych w koksowniach, strajkuje 41.000 ludzi. Robotnicy pozostawili jednak konieczną obsługę tak dla przewietrzania ko-

paln jak i do pomp wodnych oraz zakładów elektrycznych, dostarczających światło dla kopalń. Dzienna strata produkcji węglowej z powodu strajku, dochodzi do 7.436.000 koron czeskich, a produkcji koksu do 1.298.000. W zrozumieniu powagi położenia, wydelegował rząd czeski swojego zastępcę dla pośredniczenia w konflikcie.

Utonęła w młynówce. Nadzwyczaj tragiczny wypadek utonięcia zdarzył się onegdaj w pobliżu młyna p. Santariusza w Podoborze. Otóż w nocy z wtorku na środę powracał ze swą żoną z gospody robotnik Spratek do swego domu w Podoborze. Droga ich prowadziła obok młynówki a ze względu na poprzedni pobyt w gospodzie była dość ciężka. Idąc pewien czas brzegiem młynówki, Spratek nagle zauważył brak swej towarzyszkii, lecz w mniemaniu, że ta poszła naprzód, szedł dalej spokojnie do domu. Tu otrzeźwiwszy się nieco, skonstatował, że żony niema i że ją gdzieś po drodze zagubił. Wybrał się więc nad ranem w powrotną drogę wzdłuż potoka młyńskiego aż do miejsca, gdzie żonę z oczu stracił, a potem szedł znów z prądem wody w kierunku młyna. Przyszedłszy na podwórze młyna p. Santariusza, doznał tu Spratek wstrząsającego wrażenia: prąd wody przywłócił ciało jego żony aż do robli młynówki, gdzie je osadził pionowo tak, że S. w pierwszej chwili mniemał, że jego żona przy grobli stoi. Dopiero za chwilę przekonał się, że nieszczęśliwa, idąc z nim w nietrzeźwym stanie wzdłuż potoka, wpadła do wody i utonęła.

Czytelnikom naszym podajemy do wiadomości, że z dniem 10 marca otworzyliśmy w Czeskim Cieszynie, ul. Ostrawska 1. 15, własne Biuro korespondencyjno-administracyjne, do którego Sz. Odbiorcy i abonenci z czeskiej części Śląska Cieszyńskiego z wszelkimi sprawami, dotyczącymi pisma łaskawie zwracać się raczą. Tam też prosimy skierować wszelką korespondencję oraz ogłoszenia (inseraty), przeznaczone dla „Dziennika Śląska Cieszyńskiego”. Adresować należy: Biuro korespondencyjno-administracyjne „Dziennika Śląska Cieszyńskiego” w Czeskim Cieszynie, ul. Ostrawska nr. 15. Wydawnictwo.

Dział gospodarczy.

Towarzystwo oszczędności i zaliczek w Cieszynie podaje dziś w naszym piśmie podwójnie bo za lata 1921 i 1922 dwa bilanse swe, a to osobne bilanse strony czeskiej w koronach czeskich, obejmujące filię w Jabłonkowie, Fryszacie, Boguminie, Dąbrowie, Orłowej, Trzyniecu i najmłodszą, w październiku ub. r. otworzoną, a przeznaczoną na przyszłą po stronie czeskiej centralę w Cieszynie Czeskim, oraz osobne bilanse za lata 1921 i 1922 strony polskiej, obejmującej zakład główny w Cieszynie i filię w Skoczowie. Ogłoszenie dziś tych bilansów jest przygotowaniem do Walnego zgromadzenia, które się ma odbyć, jak to było w ubiegłym tygodniu ogłoszone, w sobotę dnia 17 bm. o godzinie 10 rano. Przypominając termin Walnego zgromadzenia, zauważamy, że Towarzystwo oszczędności i zaliczek, zawiązane w r. 1873 dobiega właśnie w tym roku lat 50 swej pożytecznej pracy, a po szczęśliwie przebytem przesileniu walutowym z roku 1921, oddaje na drugą połowę wieku rozpoczynającą się służbę narodowej podstawy zasobne w kapitałach: zakładowym, rezerwach i oszczędnościach ludności.

Połączenie dwóch banków. Na zeszłorocznym Walnem Zebraniu akcjonariuszy Czeskiego Banku Przemysłowego i Kredytowego Banku Gospodarczego dla Czech zostało uchwalone połączenie się obu Instytucyj celem skoncentrowania większego kapitału, co umożliwiłoby udzielenie większego poparcia wszystkim przedsiębiorstwom przemysłowym i gospodarczym, jakoteż zapewniłoby większe bezpieczeństwo wkładek. Czeski Bank Przemysłowy, którego filia znajduje się także w Czeskim Cieszynie, posiadał kapitał akcyjny w wysokości Kcz. 150.000.000, zaś Kredytowy Bank Gospodarczy dla Czech Kcz. 60.000.000 tak, że Czeski Bank Przemysłowo-Gospodarczy rozporządza łącznym kapitałem akcyjnym w wysokości Kcz. 210.000.000 i funduszami rezerwowymi, przewyższającymi kwotę Kcz. 70.000.000. O wielkości tej nowej Instytucji świadczy doskonale roz-

budowana sieć Filii, na którą składa się 60 Oddziałów i Ekspozytur z łączną kwotą wkładek, dochodzącą do wysokości Kcz. 2.000.000.000.

Kursa giełdowe.

Kraków, 14 marca. Dolary 44.000-46.000. Franki francuskie 2650-2850. Franki szwajcarskie 8350-8650. Funt sterlingi 208.000-218.000. Marki niemieckie 1'90-2'80. Korony austriackie 0'55-0'65. Korony czeskie 1275-1375.

„Coprime”
do gotowania, smażenia
i pieczenia jest czystym,
najlepszym tłuszczem
kokosowym.
∴ Wyrób górnośląski. ∴

Tarta bułka
pod gwarancją czysta, zawsze świeża.
do nabycia
w handlu delikatesów z piwem winem
i pokojem do śniadań
Edwarda Prchały, Cieszyn
Wielkie podsienie.

ŚLĄSKI BANK ESKONTOWY

ul. Głęboka 15 FILJA CIESZYN Telefon Nr. 2

poleca się do załatwienia wszelkich w zakres banku wchodzących transakcyj pod najkorzystniejszymi warunkami.
BANK DEWIZOWY

**Poszukuję starszego
pomocnika do młyna**

na wieś w Polskim Śląsku. Bliższych wiadomości udziela biuro inseratów Rudolf Pszczółka Cieszyn, Rynek.

ŚLĄSKI ZAKŁAD KREDYTOWY

FILJA w CIESZYNIE

TELEFON Nr. 88 i 267

TELEFON Nr. 88 i 267

BANK DEWIZOWY

przeprowadza wszelkie w zakres bankowości wchodzące interesa.

Dostarczamy hurtownie

papiery pakowe, (w rolach i arkuszach) kartony, papiery kolorowe i tekturę intro-ligatorską.

Wielkopolska Papiernia

Tow. Akc.

Bydgoszcz, ul. Gdańska 19

Adres telegr. „Papyrus”.

Celem dokładnego nauczania się po polsku poszukuje niemiec

zdolnego nauczyciela

Zgłoszenia uprasza się nadesłać pod B. K. skrzynka poczt. 59. Cieszyn (Polska).

„Barbara”

margaryna dla smakoszy
oraz najlepsze masło
w tabliczkach.
Wyrób górnośląski.

Ządajcie bezpłatnie!

Prześlijcie nam kartę pocztową ze swoim adresem, a wzmian otrzymacie zupełnie bezpłatnie ilustrowany katalog wszelkiego rodzaju wykwitnych wyrobów sukiennych i manufaktury niezbędnych w każdym domu. W ten sposób zapoznajcie się szczegółowo z najlepszymi wyrobami pierwszorzędných fabryk i towarzystw akcyjnych i przekonacie się jaka olbrzymia różnica jest między naszymi cenami fabrycznymi, a cenami w waszej miejscowości.

Towary wysyłamy natychmiast za zaliczeniem pocztowym.

Adresujcie:

Firma Handlowa

„PRODUKCJA”

Białystok

Składy fabryczne — p.

Skrzynka poczt. 32-32.

Towarzystwo Oszczędności i Zaliczek w Cieszynie.**Strona czeska** (Jablůnków, Frysztat, Bogumin, Dąbrowa, Orłowa, Trzyniec, Cieszyn czeski)

Rachunek bilansu	Z a r o k							
	1921				1922			
	Stan bierny		Stan czynny		Stan bierny		Stan czynny	
Fundusz zasobowy	430.685	85			434.342	06		
Rezerwa strat	200.000	—			200.943	82		
Rezerwa nieruchomości	7.074	—			7.074	—		
Udziały	614.433	59			631.414	55		
Wkładki	8,365.997	35			10,647.320	23		
Pożyczki wekslowe			5,310.167	82			4,782.208	12
Pożyczki hipoteczne			4,701.752	86			5,313.351	60
Rachunki bieżące	5,925.577	25	3,740.074	51	4,674.424	38	4,479.515	61
Banki	226.857	77	1,127.754	33	175.662	78	1,151.304	71
Papiery wartościowe			185.238	—			167.256	—
Nieruchomości			410.843	13			470.939	46
Odsetki przenośne	33.494	93	12.817	47	33.208	22	38.370	—
Wydatki handlowe	22.928	82	32.371	90	6.906	05	97.652	07
Koszta prawne	2.041	70	12.037	07	299	38	8.477	85
Gotówka			323.146	38			303.091	88
Zysk	139	21			571	83		
Razem	15,856.203	47	15,856.203	47	16,812.167	30	16,812.167	30

Rachunek zysków i strat		Zyski		Straty		Zyski		Straty	
Z rachunku bilansu 1920 i 21		3.342	57			92	21		
„ odsetek		552.003	95	33.494	93	587.585	72	33.208	22
„ zarządu nieruchomości		5.940	38			7.101	35		
„ wydatków handlowych				594.384	58			521.600	43
„ niedoboru kasowego								8.645	52
„ wzajemnych								22.394	43
„ papierów wartościowych				69.283	12			8.154	66
„ kosztów prawnych				1.075	69			114	19
„ rezerwy strat		107.090	63						
Saldo zysku				139	21			571	83
Razem		668.377	53	668.377	53	594.779	28	594.779	28

Strona polska (Cieszyn, Skoczów)

Rachunek bilansu	Stan bierny		Stan czynny		Stan bierny		Stan czynny	
Fundusz zasobowy					8,841.220	82		
Rezerwa strat					95.000.000	—		
Rezerwa kursowa					19,827.375	90		
Udziały	1,609.422	82			34,087.864	20		
Wkładki oszczędności	26,486.263	25			58,789.991	24		
Weksle			12,294.329	45			28,717.420	—
Pożyczki hipoteczne			2,102.662	88			1,443.159	70
Rachunki bieżące	299,316.758	13	412,702.323	41	495,120.016	84	664,337.121	87
Rachunek wzajemny z filjami			158,645.370	63				
Korespondenci (nostri)	339,575.796	81	30,933.804	44	182.416.624	91	164,840.938	98
Rachunki przechodnie	52,207.271	78	12,217.830	67	90,800.098	36	48,134.557	68
Waluty zagraniczne			312.806	—			9,220.812	65
Papiery wartościowe			34,808.281	32			46,541.407	22
Kupony			64,832	20			30.177	90
Nieruchomości			20,000.000	—			20,000.000	—
Ruchomości			5,986.400	—				
Odsetki przenośne	21.758	38	23,708.228	—	142.605	—		
Koszta prawne	73	97						
P. K. K. P.			214.830	15			17,929.376	39
P. K. O. Warszawa							5,397.633	51
Gotówka			5,003.634	10			12,844.882	98
Zyski i straty			222.002	89	34,410.646	61		
Razem	719,217.345	14	719,217.345	14	1,019,436.488	88	1,019,436.488	88

Rachunek zysków i strat		Zyski		Straty		Zyski		Straty	
Z rachunku									
Bilansu za rok poprzedni		36.124	93					222.002	89
Funduszu zasobowego		593.648	16					8,868.970	58
Rezerwy strat		528.725	61						
Rezerwy kursowej		5,720.458	11						
Rezerwy pożyczki polskiej		1,995.340	75						
Rezerwy nieruchomości		3.448	20						
Walut zagranicznych				1,120.624	71				
Różnic kursowych				9,836.606	73				
Papierów wartościowych						500.000	—		
Nieruchomości				82.139	22	2,500.000	—		
Ruchomości						15,913.600	—		
Zarządu nieruchomości						216.952	34		
Prowizji		12,700.879	72	5,764.497	82	39,894.506	07	6,589.141	90
Odsetek		53,228.995	25	43,837.618	48	55,576.913	93	38,884.085	33
Kuponów				36.041	—	28,483.079	98		
Wydatków handlowych				14,183.009	90			54,110.278	98
Porta i depesz				167.596	32				
Kosztów prawnych				1.489	44		73	97	
Bilansu na rok następny		222.002	89					34.410.646	61
Razem		75,029.623	62	75,029.623	62	143,085.126	29	143,085.126	29